

не блокира спешните промени, но не можа да презлътне конюнктурната поправка на чл.84, с която се зачертаваше току-що въведеното правило, че държавата и държавните учреждения плащат съдебни такси по дела за частни държавни вземания и права върху вещи – частна държавна собственост, така както плащат всички граждани, за да получат правосъдие. Година наред в правната общност се води спор дали е редно държавата и общините да са привилегирани страни в гражданския процес и да не плащат съдебни такси дори по дела за частни вземания, а опонентите им – редови граждани и фирми – да плащат. Когато най-после публичните институции бяха приравнени на гражданите при водене на дела за частни интереси, това бе отчетено като

съществен напредък.

Но още при първия ремонт депутатите отново върнаха на държавата привилегията да не плаща, като при това поведоха ожесточен спор дали не трябва таксите да бъдат спестени и на общините. „Тази непоследователна позиция на законодателя на практика дискредитира равнопоставеността на страните в процеса и достъпа до правосъдие“, написа президентът в искането си до Конституционния съд.

Преценката за освобождаване от съдебни такси се определя не от страната по делото – държава, община, гражданин и т.н., а от характера на самото право или от вида на неговата защита, обяви Конституционният съд. Държавата, като частен собственик, не може да разполага с повече процесуални права за защита на собствеността си, отколкото всеки отделен гражданин. А когато държавата сама себе си освобождава от съдебни такси, тя сама си дава привилегии, обяви Конституционният съд. И отмени този текст.

Най-куриозното е, че в правната комисия на парламента депутатите, които в първоначалния проект бяха гласували държавата да плаща такси, после при ремонта – да бъде

освободена от такси, при изготвяне на становището до КС подкрепиха президента, че това е недопустима привилегия. И сами себе си бламираха.

Скандалът ГПК'2008 имаше много сериозна конкуренция – задействието (най-после) на

Закона за Търговския регистър.

С почти аналогична предистория – след три фалстарта от лятото на 2006 г. досега, на 1 януари Търговският регистър най-после заработи. Под акомпанимента на почти истеричните вопли на адвокати и търговци, че гъмжи от абсурди, че на гишетата се чака с часове, че регистрациите се балят по месец, че на сайта на Агенцията излизат сканирани документи с личните данни и т.н. Нещо повече, оказа се, че има нерешимо противоречие между законите за счетоводството и за Търговския регистър. От една страна всички фирми трябва да обявят в Търговския регистър годишните си финансови отчети до 30 юни, но за целта първо трябва да се пререгистрат в него. От друга страна обаче срокът за пререгистрация е до 2010 г., пък и практически

е невъзможно за броени месеци да не пререгистрат всички фирми в държавата. От Министерството на правосъдието реагираха прелюбопитно – обявиха, че няма да пипат закона веднага, ще изчакат да се проявят повечето проблеми и ще обмислят добре промените. Оказа се, че тази тактика е печеливша – промяната стана през май, междувреме бе увеличен щатът и заплатите на служителите, а през септември регистрацията на фирмите вече ставаше за часове.

Деветнадесет години след началото на прехода изведнъж се оказа, че държавата няма приличен регламент срещу конфликт на интереси в публичната сфера – само няколко смехотворни текста в

Закона за държавния служител.

Тази празнота, която на никога във властта не пречеше, лъсна изведнъж покрай случая на Батко и Братко. Мрън-мрън, срамежливо обяснявахме на Брюксел как всъщност тук нарушение на закона няма, щото няма закон. И в Министерството на правосъдието написаха проект „на коляно“ (както сами си признаха), който след смехотворен